

Kan Basıncı Цзъм Tekniđi

Hasta şunları yapmalı

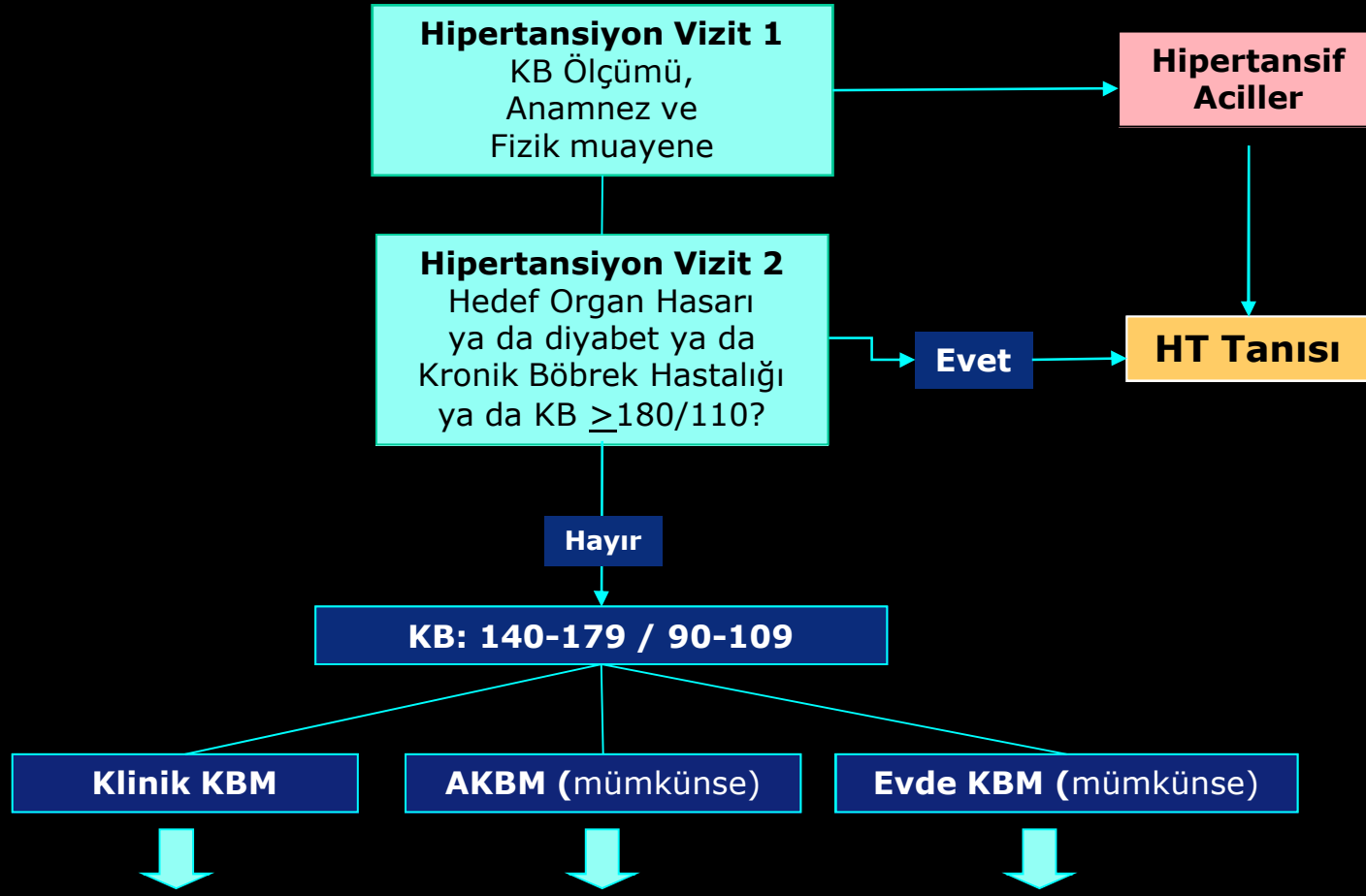
- Ölçüm öncesi sakin şekilde en az beş dakika oturmalı. Sırtı iyi destek almalı ve kolu kalp seviyesinde olmalı. Ayakları yere değmeli ve bacakları üstüste gelmemeli.
- Rahat giysiler giymeli, kolda ve ön kolda kısıtlanma olmamalı
- Akut anksiyete, stres ya da ağrı olmamalı
- Rahat edebileceği bir oda sıcaklığında olmalı
- Mesane ve barsaklarla ilgili sıkıntısı olmamalı

Kan Basıncı Цізъм Tekniğı

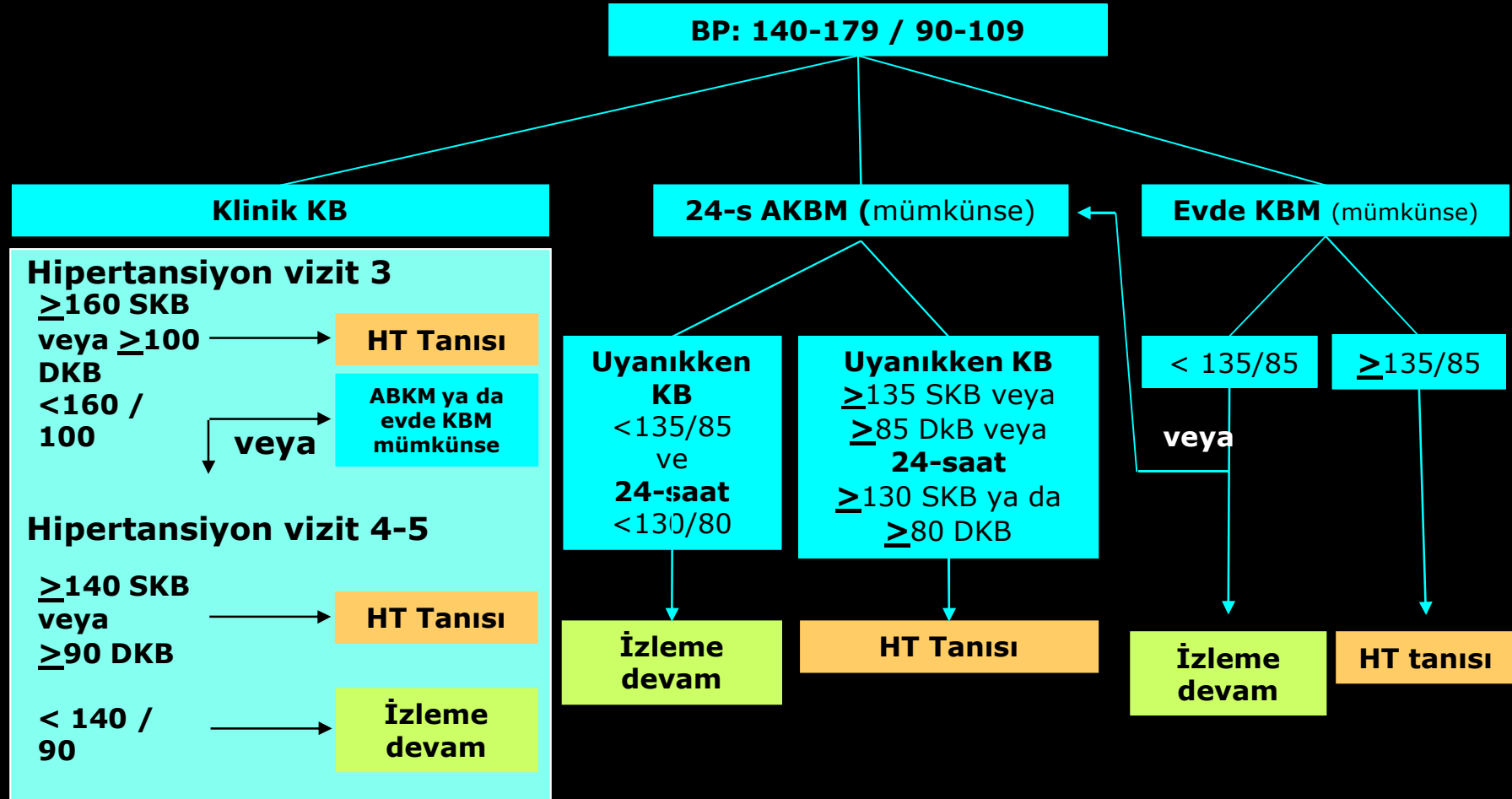
Hasta yapmamalı

- Ölçüm öncesindeki bir saat içinde kafein kullanmak
- Ölçümden 15-20 dakika önce sigara kullanmak
- Adrenerjik uyarıcı ilaçları (fenilefrin ya da psödoefedrin gibi) kullanmak

Hipertansiyon Tanı Kriterleri ve Takip Çnerileri

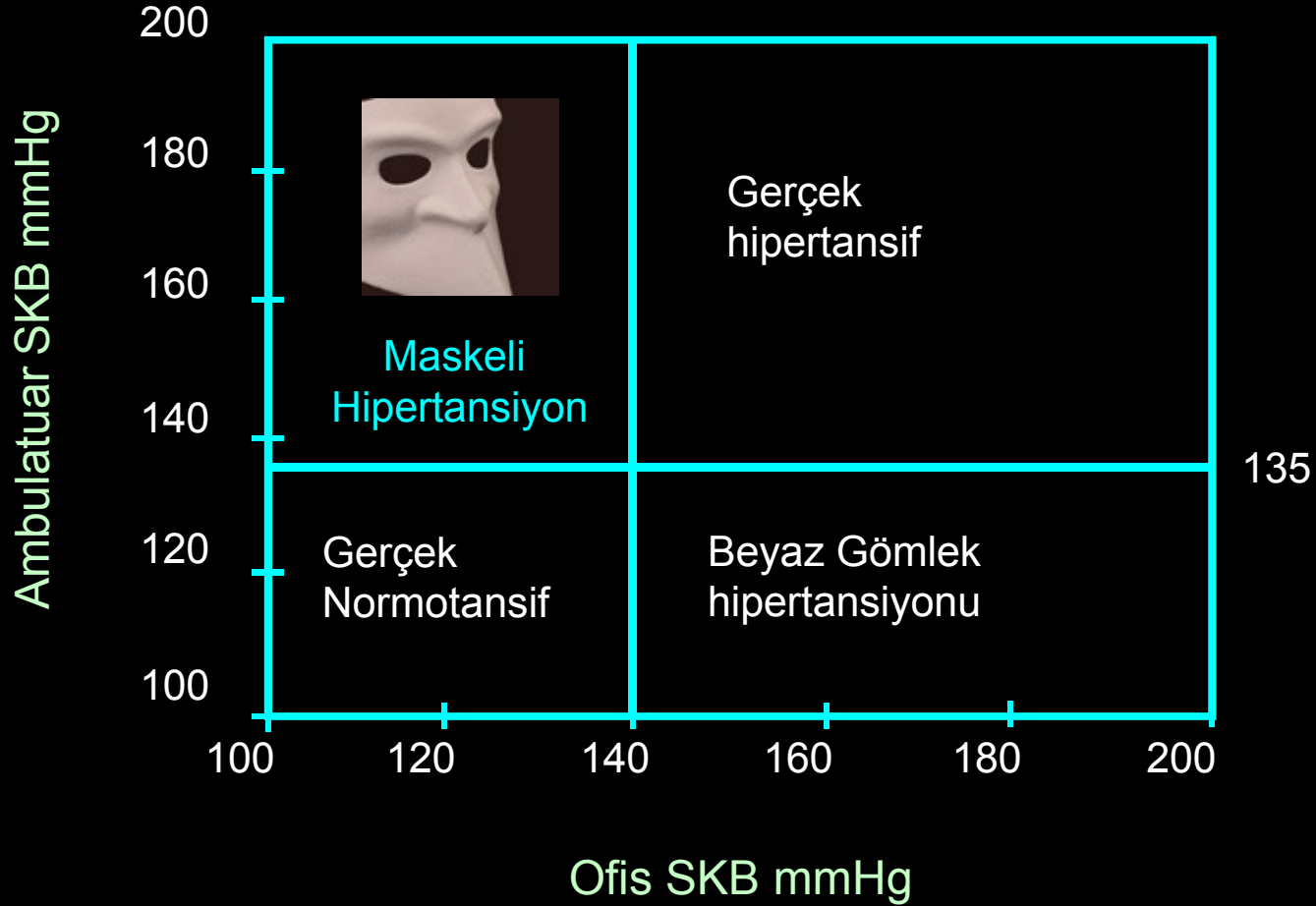

Hipertansiyon Tanı Kriterleri ve İzlem Çıkarımları

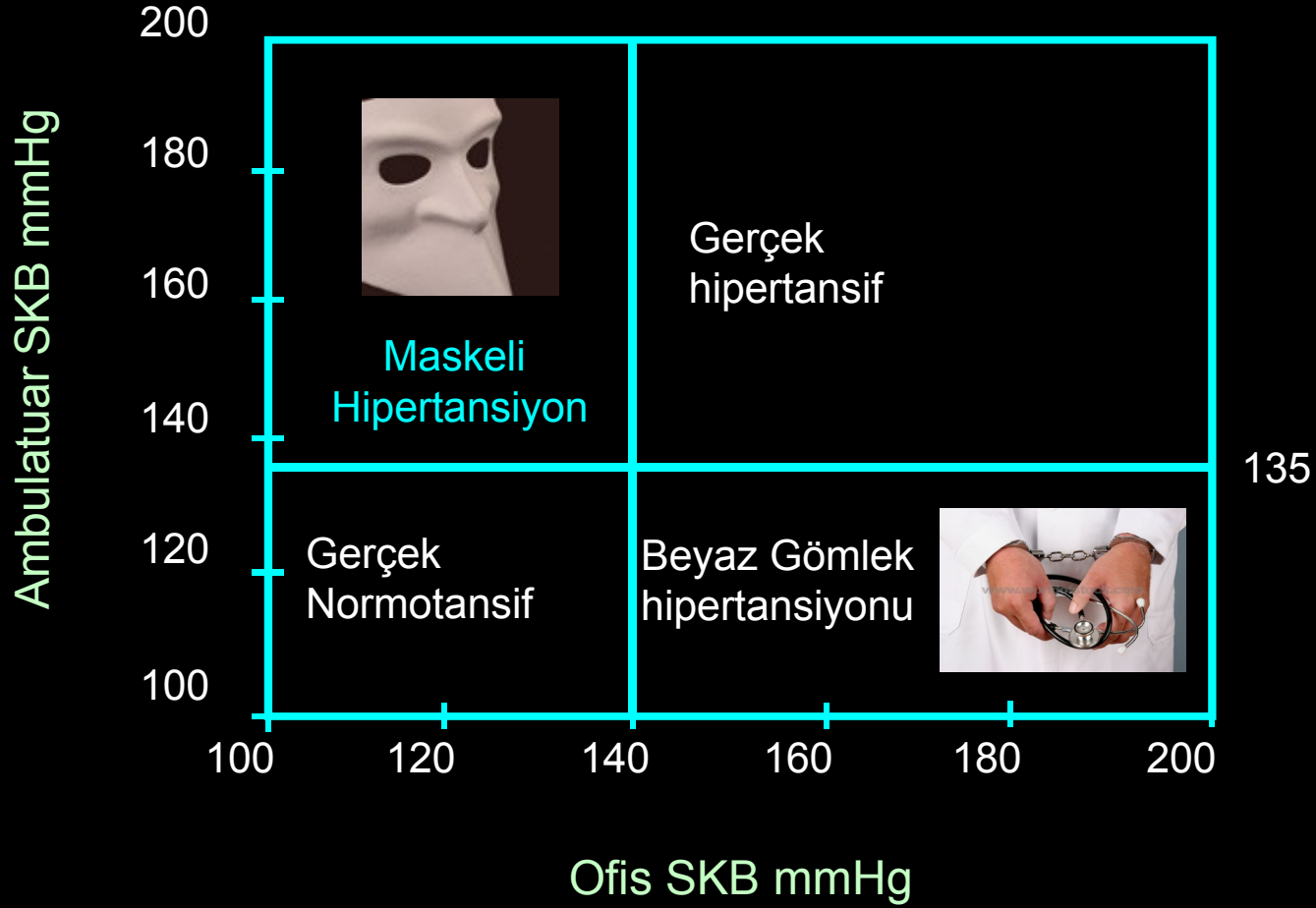
Yüksek-normal kan basıncı olan hastalarda (klinik SKB 130-139 ve/veya DKB 85-89) yıllık izlem

Maskeli Hipertansiyon Kavramı

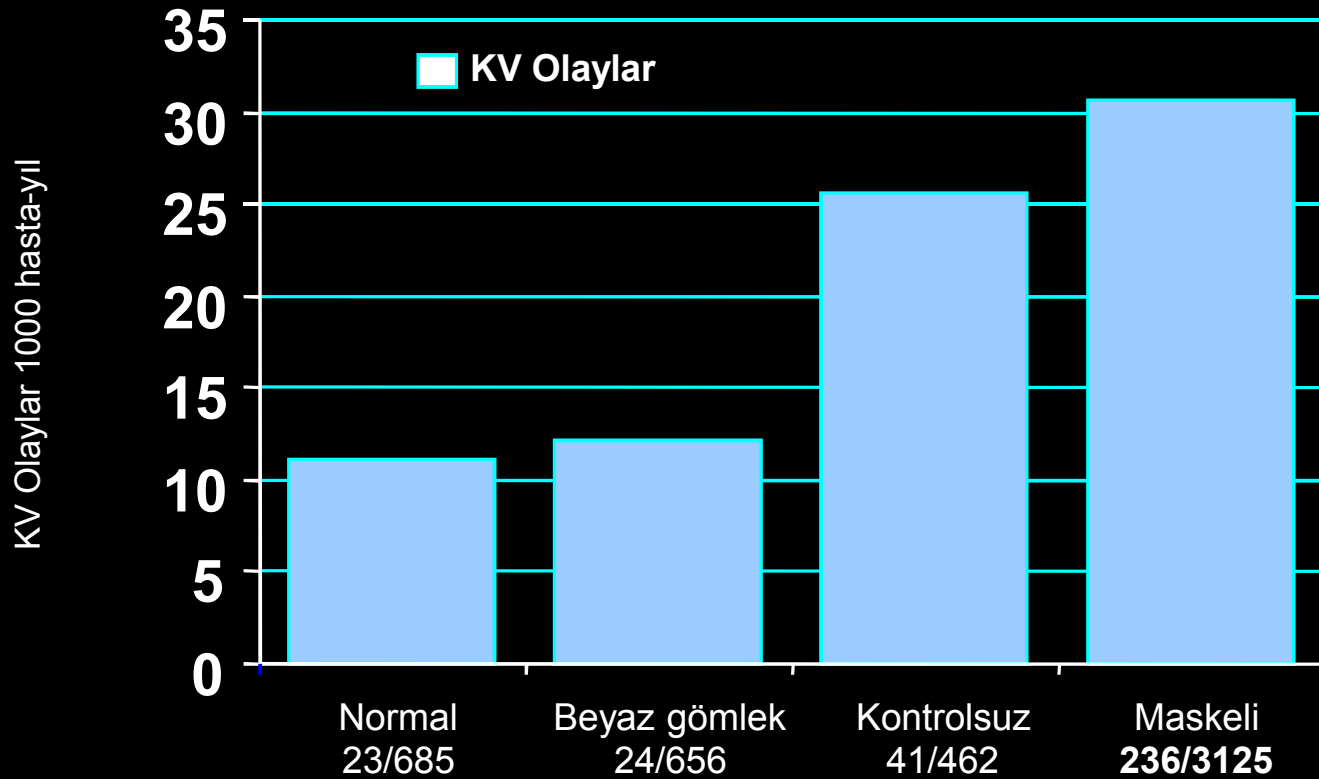
Pickering, Hypertension 1992.

Maskeli Hipertansiyon Kavramı

Maskeli Hipertansiyonda Prognoz

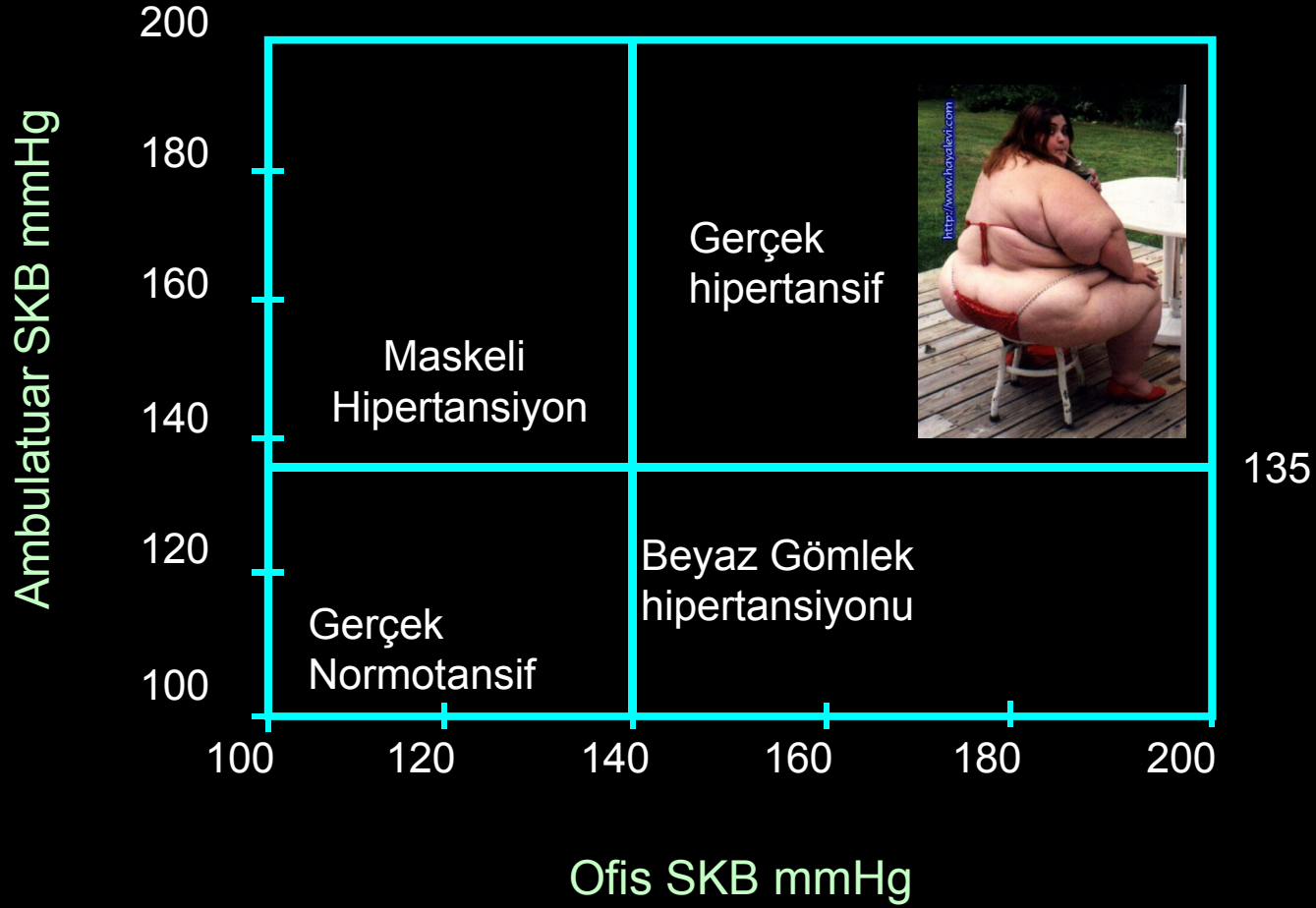
Prevalansı hipertansif hastalar arasında yaklaşık % 10

Bobrie et al. JAMA 2004;291:1342-9.

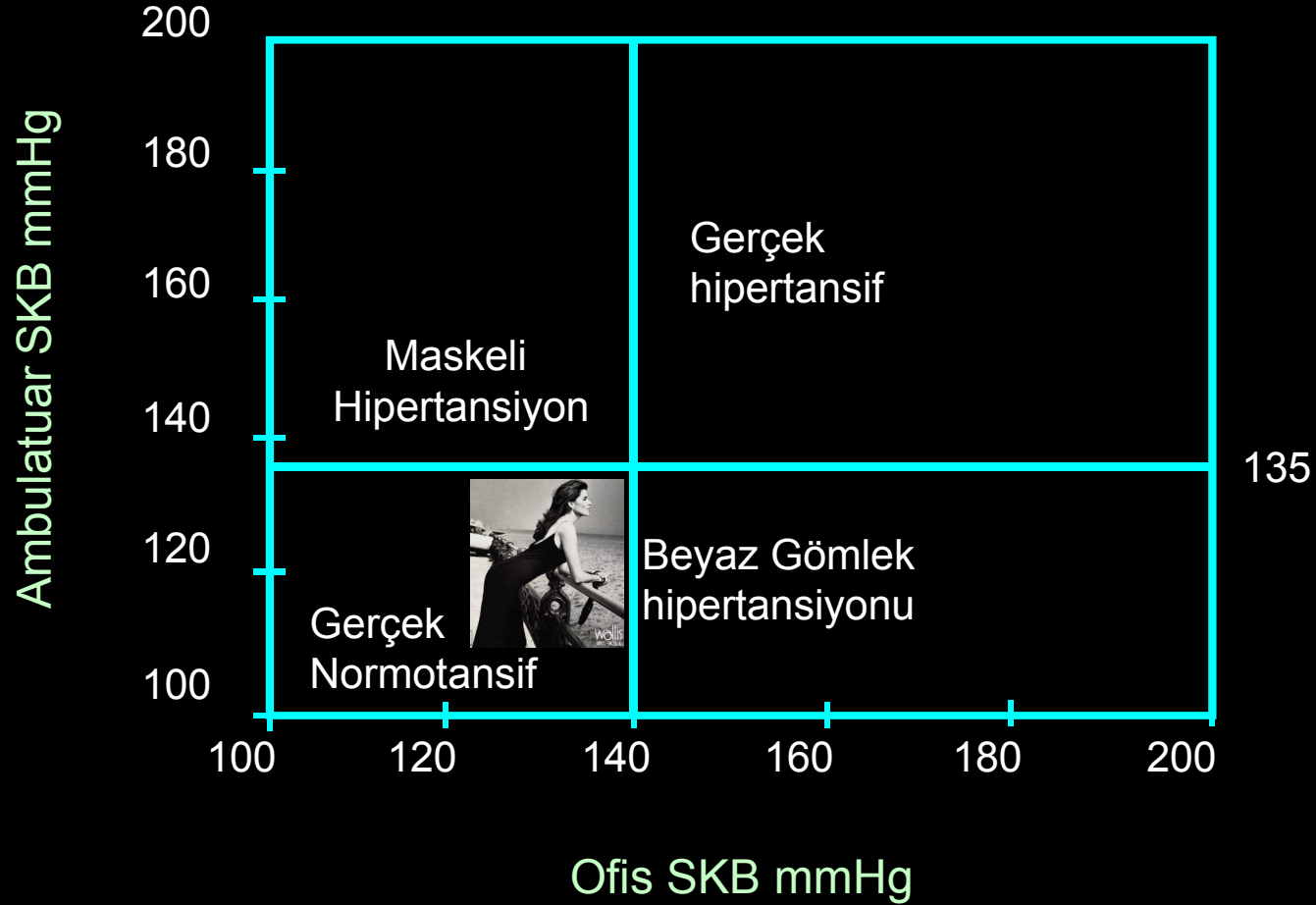

Maskeli Hipertansiyon Kavramı

Pickering, Hypertension 1992.

Maskeli Hipertansiyon Kavramı

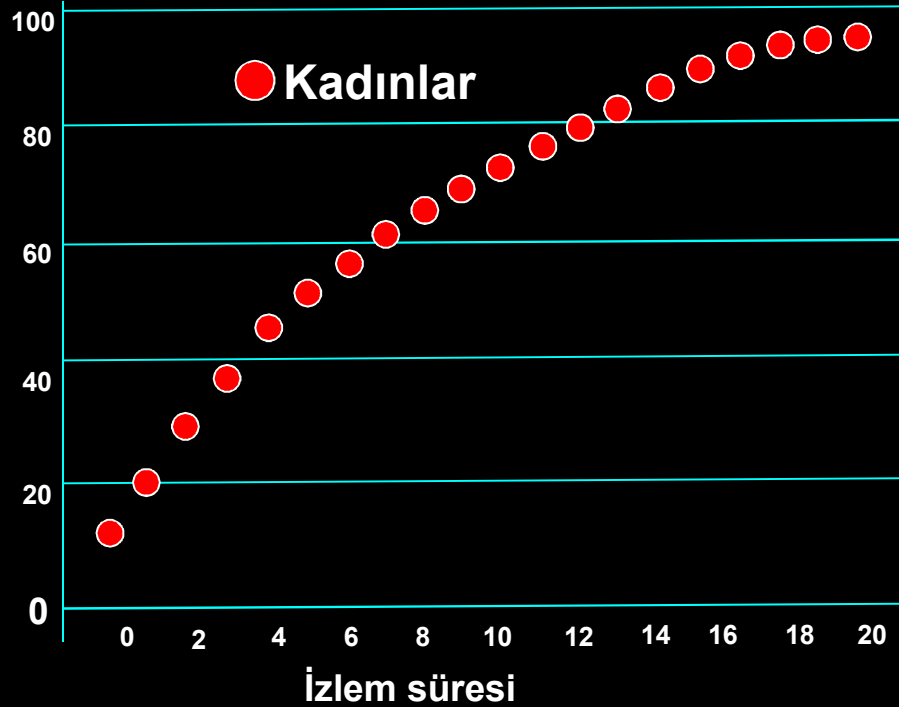

Gerçek Normotansiflerin Riski

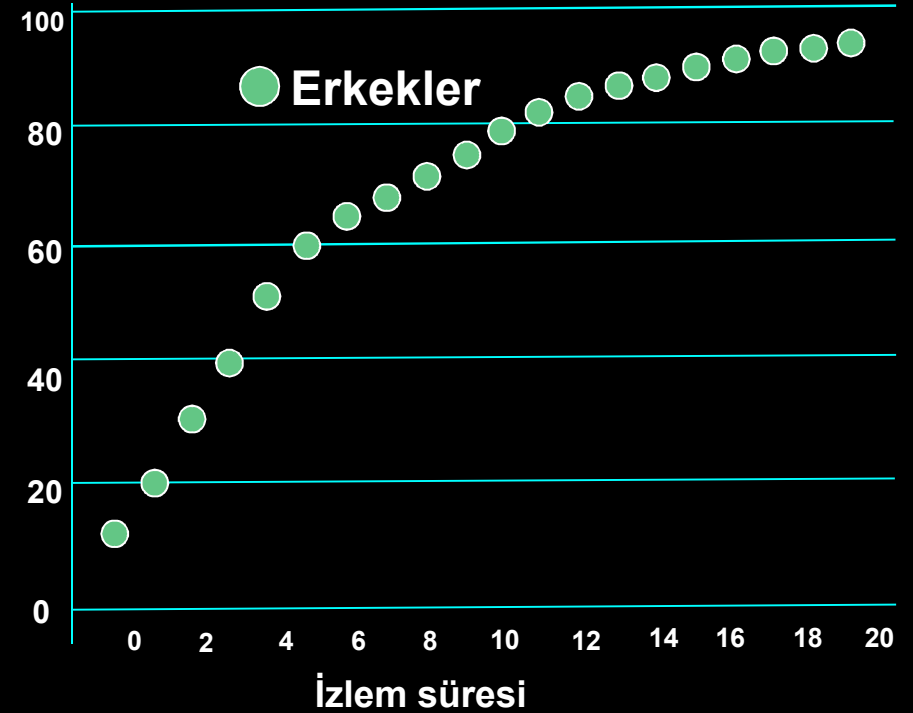

Normotansif, 65 yaşındaki Kişilerde Yaşam-Boyu Hipertansiyon Riski

Hipertansiyon riski %

Hipertansiyon riski %

JAMA 2002: Framingham verileri.

67 yaşımda,erkek

Yakınmaları: Yok, oğlunun ısrarı
üzerine gelmiş

Özgeçmişı:

- 2 yıl önce yapılan check-up'da bir sorun saptanmamış
- Sigara: 50 yıldır günde 1 paket kullanıyor
- Alkol: sosyal içici
- Yaşam biçimi: Sedanter

Soy geçmişı: Özellik yok

67 yaşımda,erkek

Fizik Muayene:

- Boy: 170 cm, Ağırlık:83 kg (VKİ: 27)
- Kan basıncı: 160/75 mmHg
- Nabız: 84/dak,düzenli
- Sistem muayenelerinde özellik yok

67 yaşında,erkek

Laboratuvar:

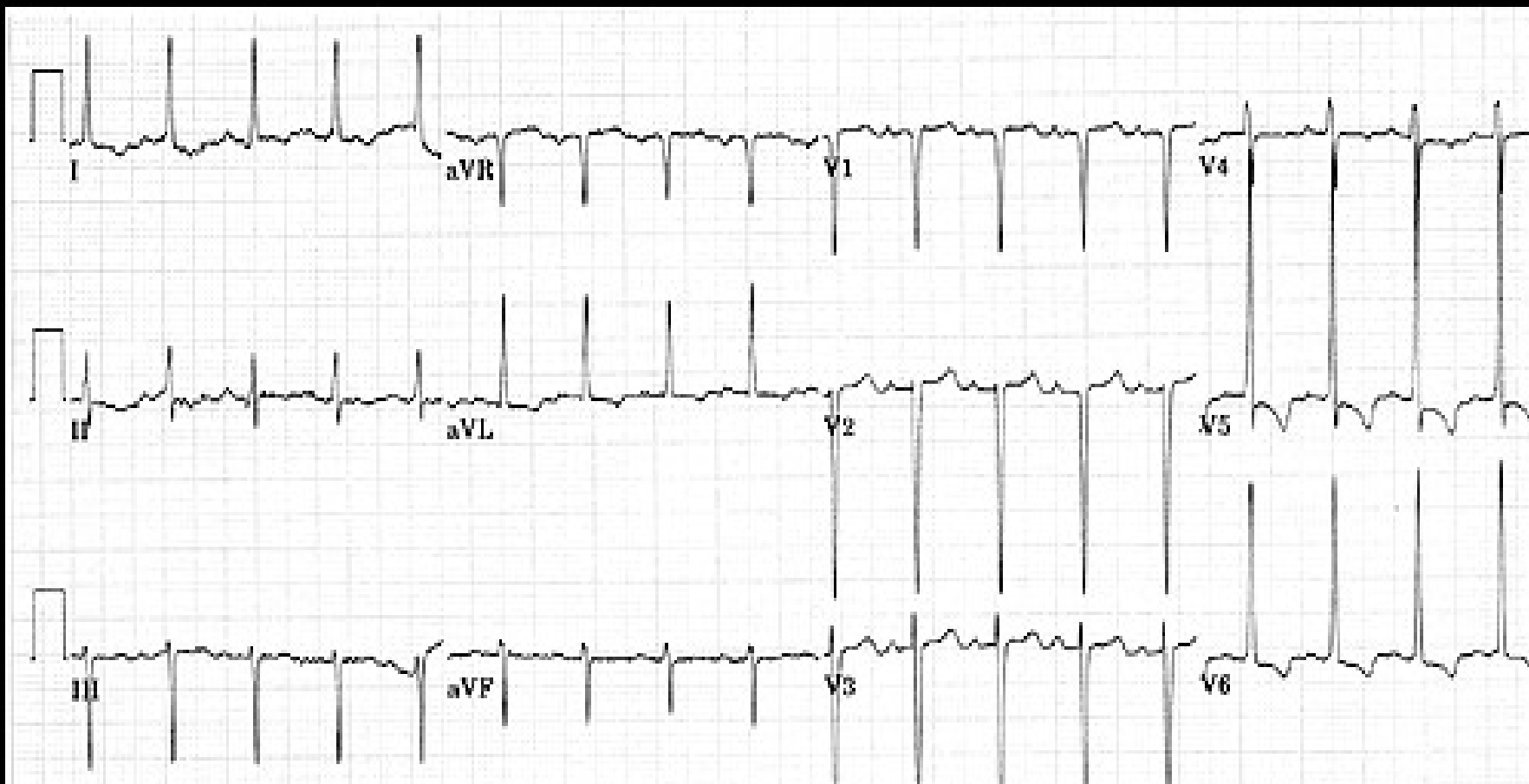
- Tam kan sayımı: Normal
- AKŞ: 100 mg/dl
- BUN: 19 mg/dl
- Kreatinin: 0.9 mg/dl
- Sodyum: 139 mEq/L
- Potasyum: 3.9 mEq/L
- ALT: 44 Ü
- AST: 32 Ü

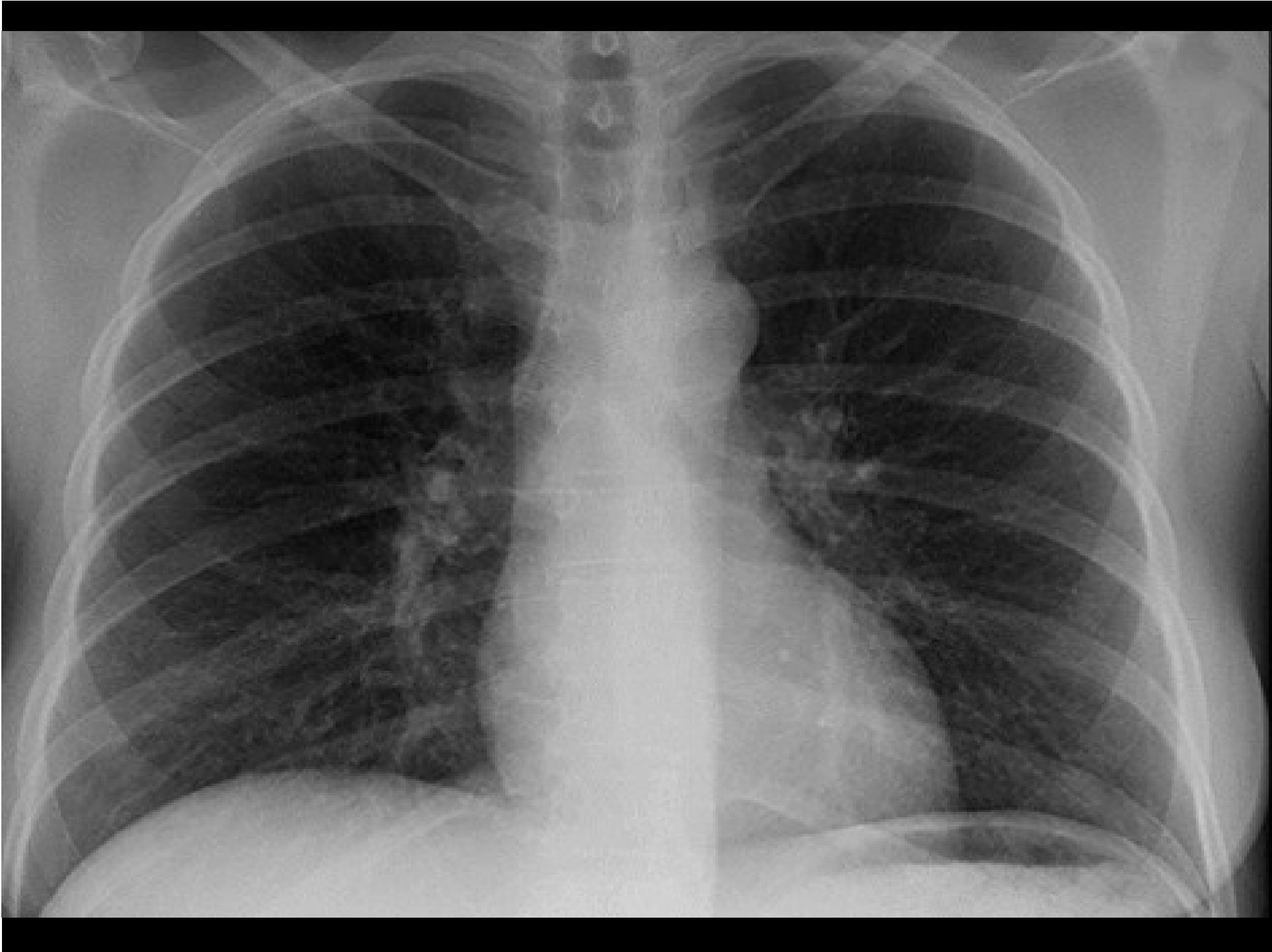
67 yaşında,erkek

Laboratuvar:

- Total Kolesterol: 190 mg/dl
- LDL-K: 128 mg/dl
- HDL-K: 42 mg/dl
- Trigliserid: 210 mg/dl
- Tiroid fonksiyon testleri normal
- İdrar tahlili normal
(mikroalbuminüri dahil)

Soru 1

Başka tetkikler gerekli mi ?

- Evet
- Hayır

Soru 2

Evet ise hangi tetkikler ?

- Ekokardiyografi
- Koroner anjiyografi
- Efor testi
- Diğerleri

Hipertansiyonda Rutin Laboratuvar Tetkikleri

1. İdrar tahlili
2. Potasyum, sodyum, kreatinin
3. Açlık glikozu
4. Açlık total kolesterolü, HDL, LDL, trigliseridler
5. Standard 12-derivasyonlu EKG

Soru 3

Hastamızda Kan Basıncını
Düşürmek Gerekli mi ?

- Evet
- Hayır

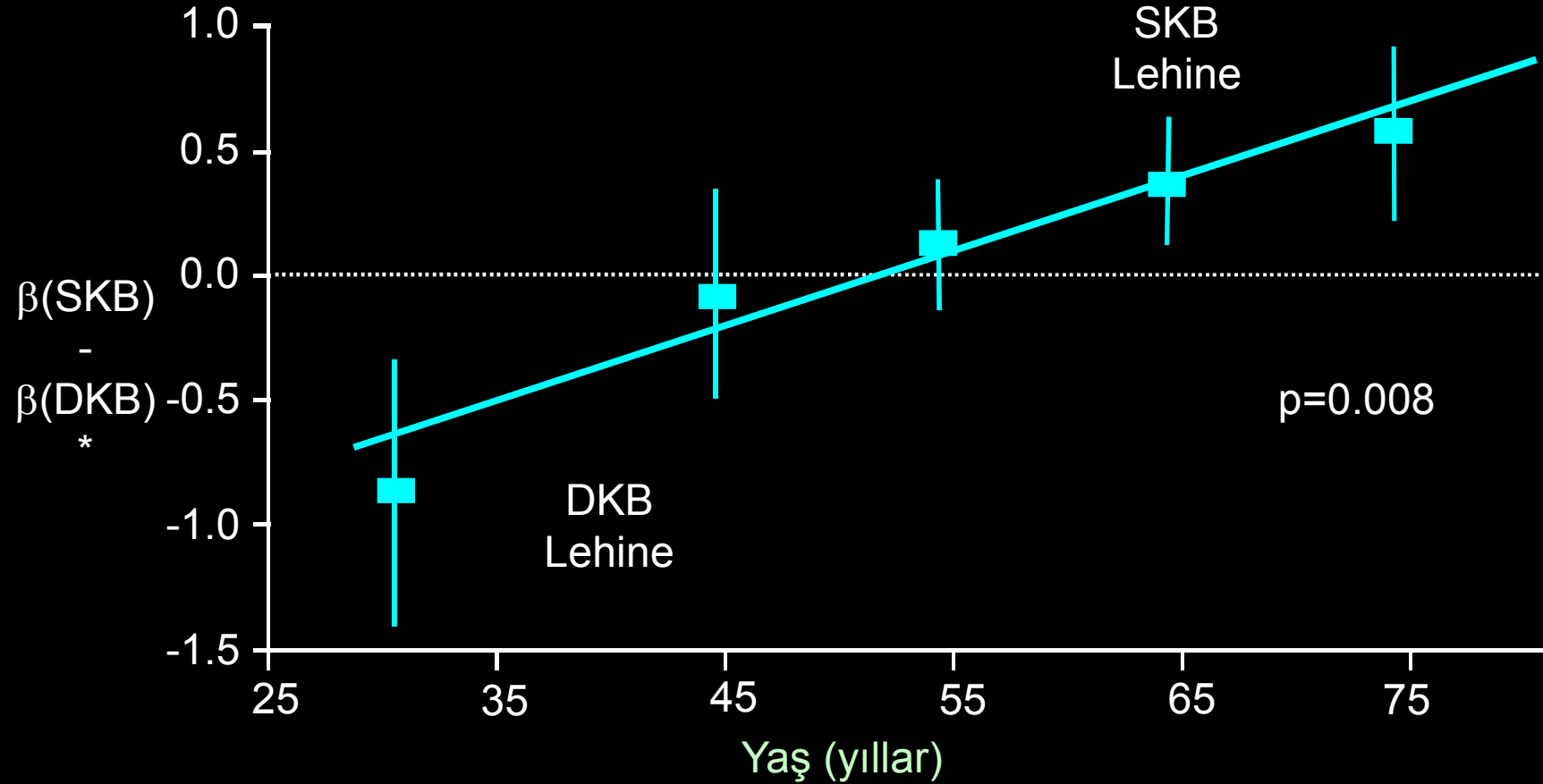
Kan Basıncı Sınıflandırması

(Pre-hipertansiyon) 120-139/80-89 mmHg

Kategori	Sistolik		Diastolik
Optimal	<120	ve/veya	<80
Normal	<130	ve/veya	<85
Yüksek Normal	130-139	ve/veya	85-89
Evre 1 (hafif HT)	140-159	ve/veya	90-99
Evre 2 (orta derecede HT)	160-179	ve/veya	100-109
Evre 3 (ağır HT)	≥ 180	ve/veya	≥ 110
İzole Sistolik Hipertansiyon	≥140	ve/veya	<90

2007 Canadian Hypertension Education Program Recommendations

Yaşa Göre SKB ve DKB'nın KAH Riski Yönünden Kısmi Önemi

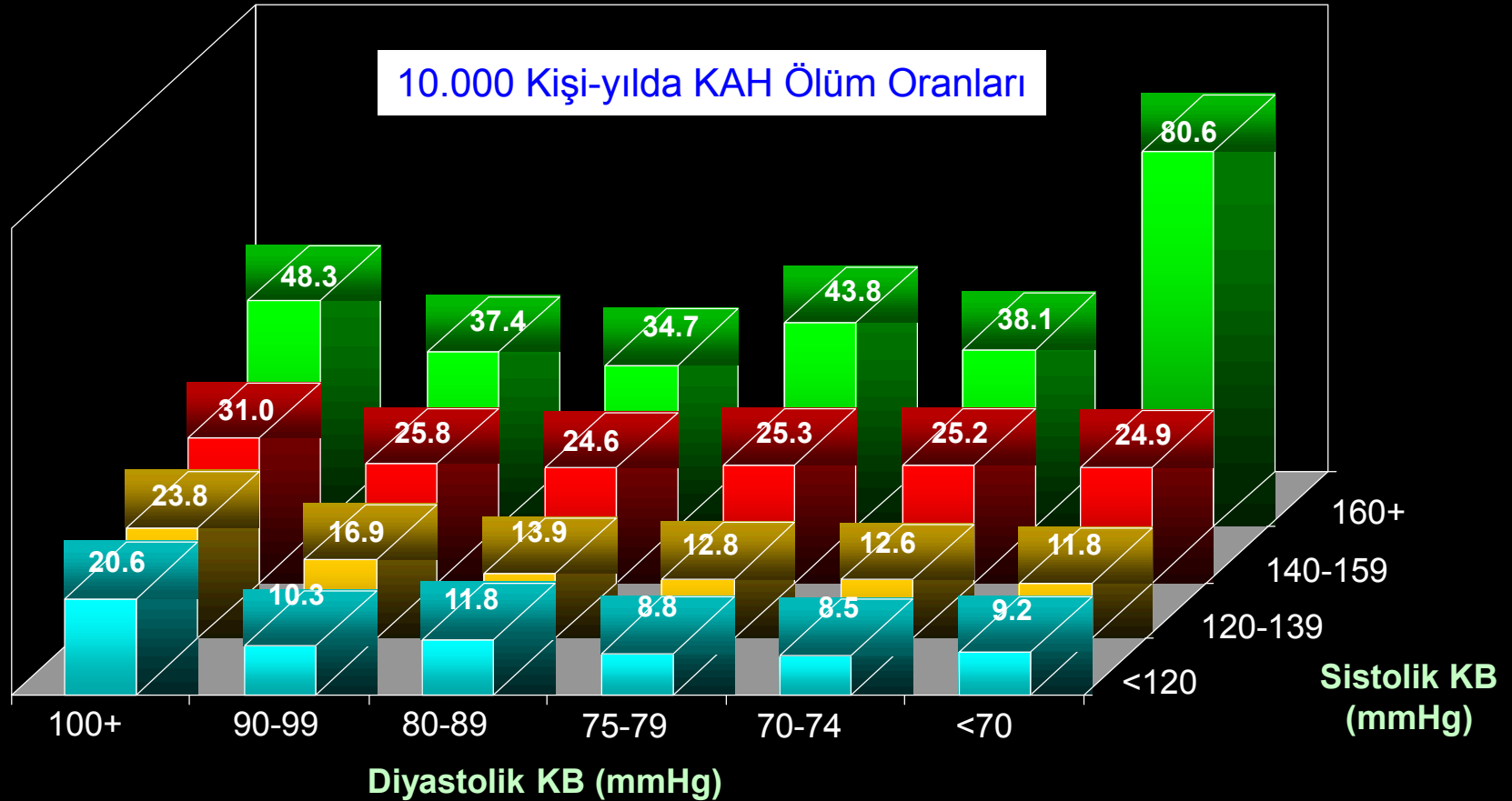

* SKB ile DKB arasındaki risk oluşturma yönündeki fark her yaş grubu için belirleniyor
SKB, sistolik kan basıncı; DKB, diyastolik kan basıncı;
KAH, koroner arter hastalığı

Franklin SS, et al. *Circulation* 2001;103:1245-1249.

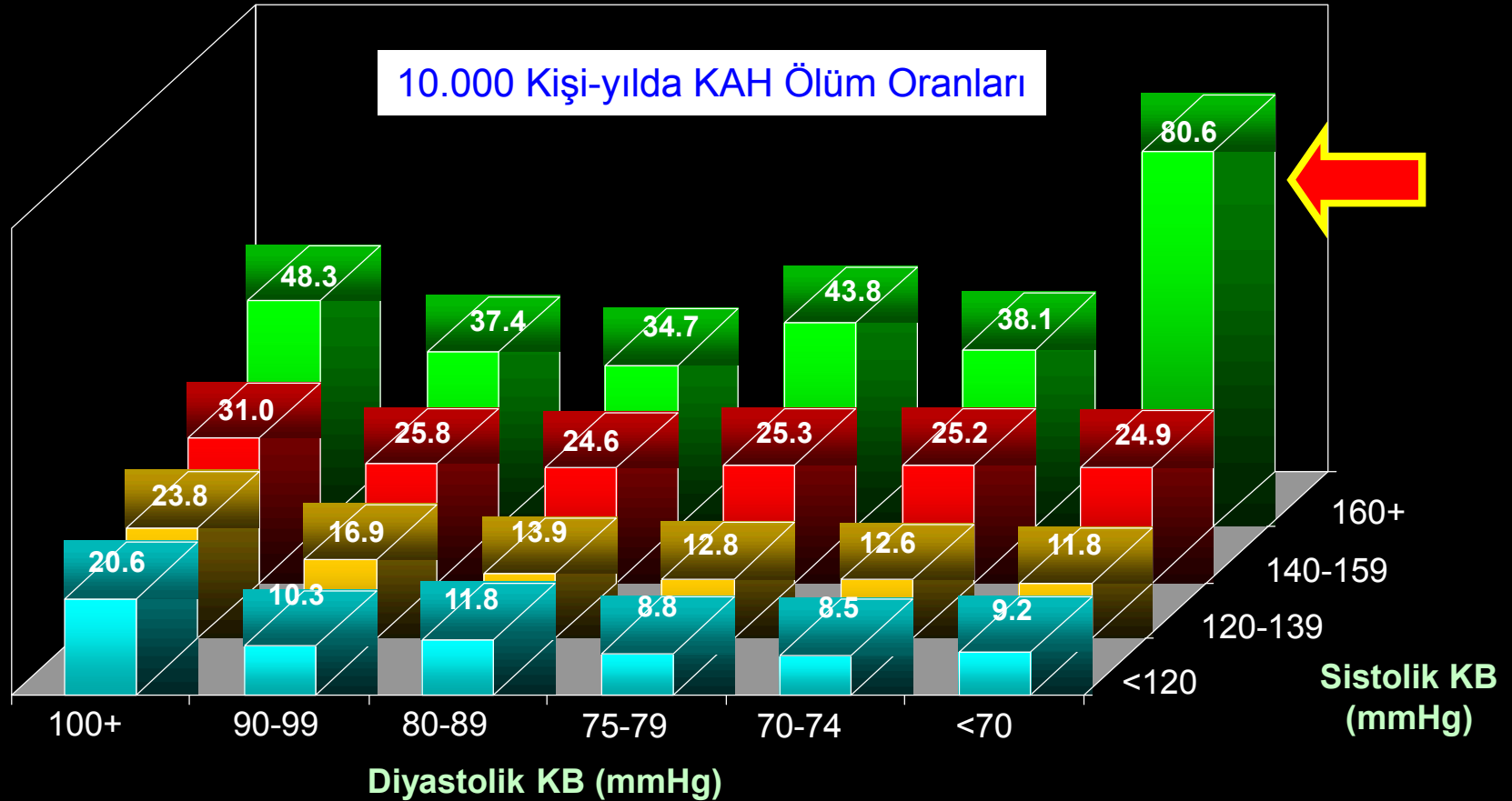

Yaşa Uyarlanmış KAH Mortalitesine SKB ve DKB Düzeylerinin Etkisi: MRFIT

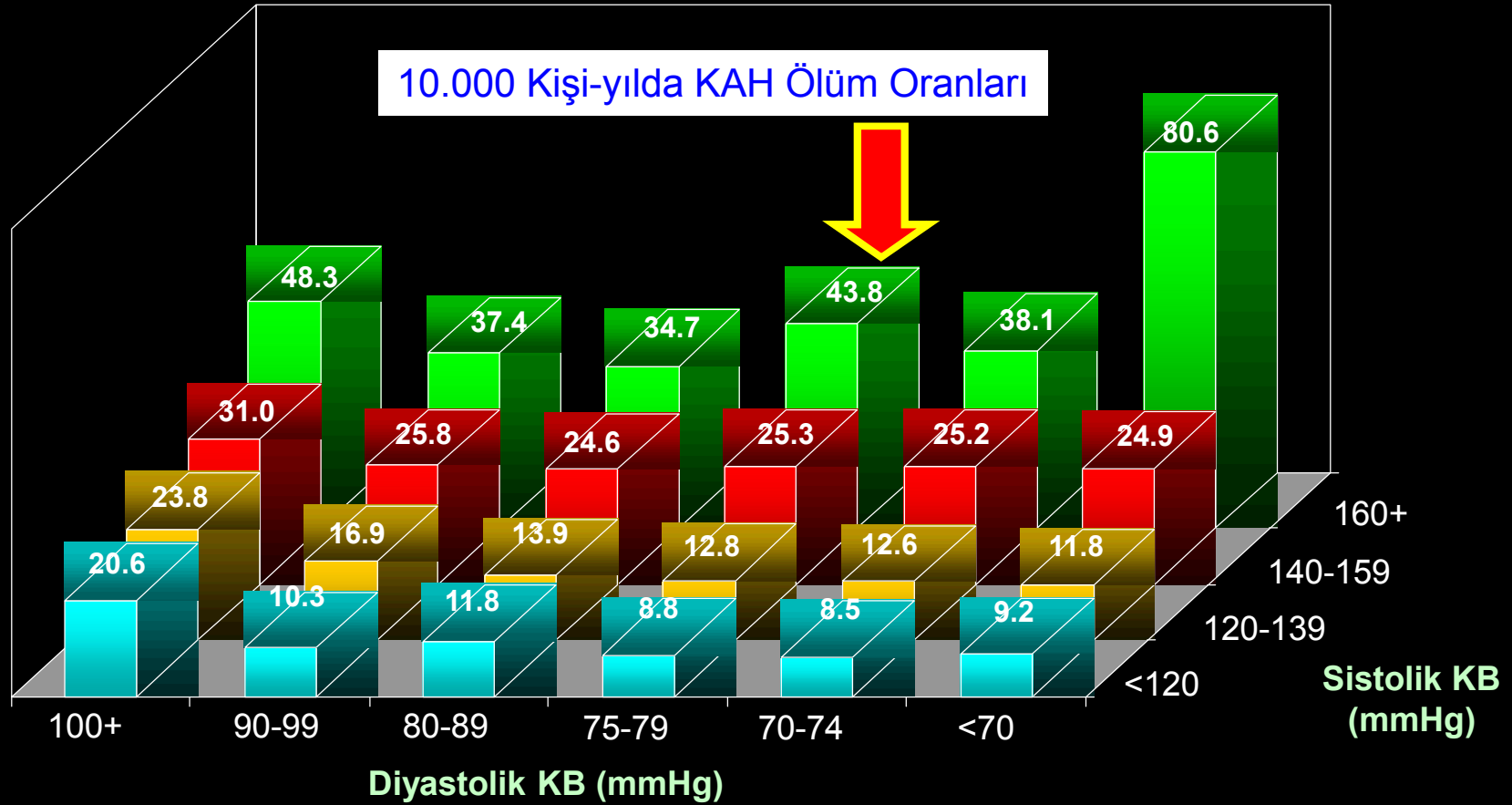
Neaton et al. Arch Intern Med 1992; 152:56-64.

Yaşa Uyarlanmış KAH Mortalitesine SKB ve DKB Düzeylerinin Etkisi: MRFIT

Neaton et al. Arch Intern Med 1992; 152:56-64.

Yaşa Uyarlanmış KAH Mortalitesine SKB ve DKB Düzeylerinin Etkisi: MRFIT

Neaton et al. Arch Intern Med 1992; 152:56-64.

Soru 4

Hangi tedavi yaklaşımı?

- Yaşam tarzının düzenlenmesi
- Yaşam tarzının düzenlenmesi
+ ilaç tedavisi
- Yalnızca ilaç tedavisi
- Diğerleri

Hipertansiyonda Tedavi ve İzlem

* Maskeli hipertansiyonu ya da beyaz gömlek hipertansiyonunu dışlamak ve hasta uyumunu arttırmak için ev ölçümlerini düşünün

2007 Canadian Hypertension Education Program Recommendations

2007 CHEP Kılavuzunda Hipertansiyonu Olanlara Yünelik Öneriler

Sodyum tüketimi 100 mmol (2300 mg) / gün'ün altında olmalı

Sağlıklı diyet: taze meyvalardan, bitkilerden zengin , düşük yağ içerikli, solubl lif içeriği fazla, tahıllar ve bitkisel kaynaklı protein, sature yağ, kolesterol ve tuz içeriği az.

Düzenli fiziksel aktivite: 30-60 dakika süreyle, orta yoğunlukta kardiyo-respiratuar aktivite, 4-7/hafta

Düşük riskte alkol tüketimi (≤ 2 standard içki/gün **ve** erkekler için 14/haftadan, kadınlar için 9/haftadan az)

İdeal vücut ağırlığının sürdürülmesi (VKİ 18.5-24.9 kg/m²)

Fazla kilosunu (VKİ ≥ 25) olanlarda ≥ 5 kg zayıflama

Bel çevresi

< 102 cm, erkekler için

< 88 cm, kadınlar için

Dumansız bir ortam

Yaşam Tarzı Düzenlenmesinden Saęlanan Yarar

Uygulama	Miktar	SKB/DKB
Sodyum ieren yiyeceklerin azaltılması	1.8 g ya da mmol/gün	-5.1 / -2.7
Kilo kaybı	her kg için	-1.1 / -0.9
Alkol kullanımı	- 3.6 i�ki/gün	-3.9 / -2.4
Aerobik egzersiz	120-150 dak/hafta	-4.9 / -3.7
Diyet uygulaması	DASH diyeti	
	Hipertansif	-11.4 / -5.5
	Normotansif	-3.6 / -1.8

Soru 5

Kombinasyon tedavisiyle mi başlayalım ?

- Evet
- Hayır

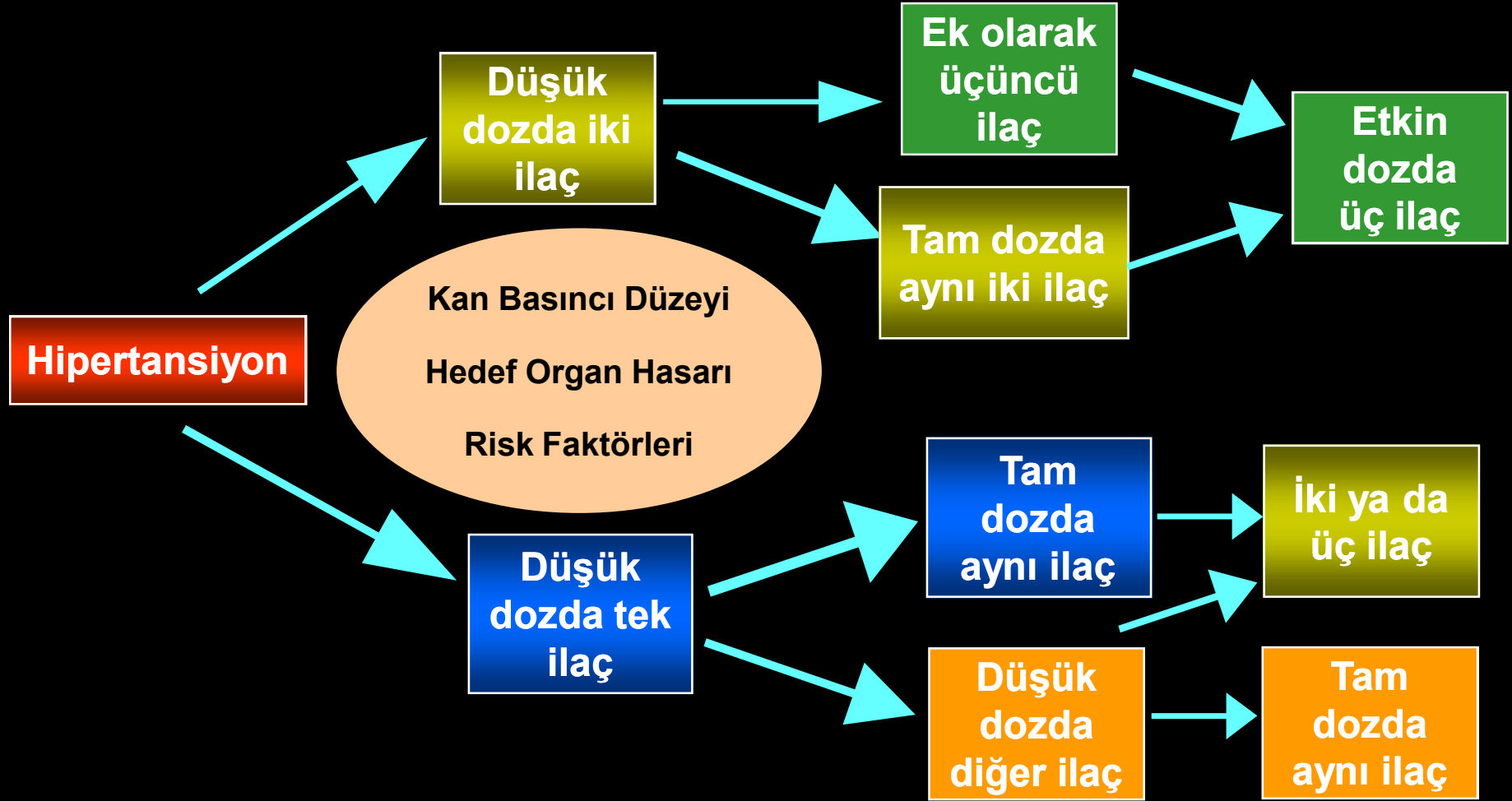

JNC 7 Kılavuzunda Başlangıçta Kombinasyon Tedavisi

Kan basıncı hedef düzeyin 20/10 mmHg
üzerinde ise kombinasyon tedavisi
düşünülmelidir.

JNC 7 Hipertansiyon Tedavi Kılavuzu 2003

Hipertansiyonda Monoterapi mi ? Kombinasyon Tedavisi mi ?

Soru 6

İlk ilaç Hangisi Olmalı?

- ACE-İ/ARB
- Diüretik
- Beta bloker
- Kalsiyum antagonisti
- Diğerleri

Soru 7

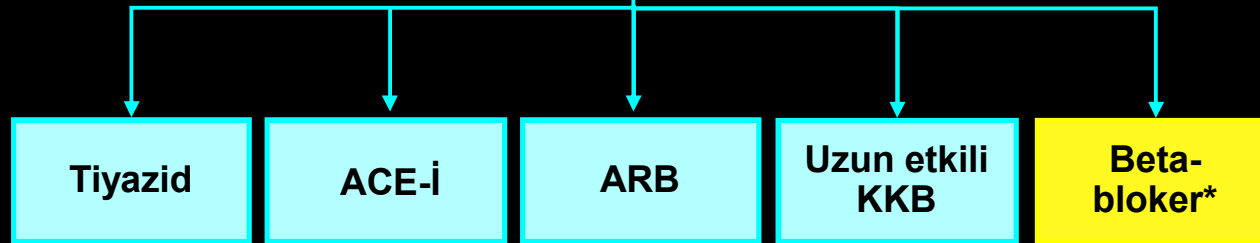
Hangi Kombinasyon tedavisi ?

- ACE-İ/ARB + Diüretik
- Beta bloker + Diüretik
- ACE-İ/ARB + Kalsiyum antagonist
- Diğerleri

Eşlik Eden bir Endikasyon Yoksa Hipertansiyonda İlaç Tedavisi

HEDEF <140/90 mmHg
BAŞLANGIÇTA MONOTERAPİ

Yaşam tarzının düzenlenmesi

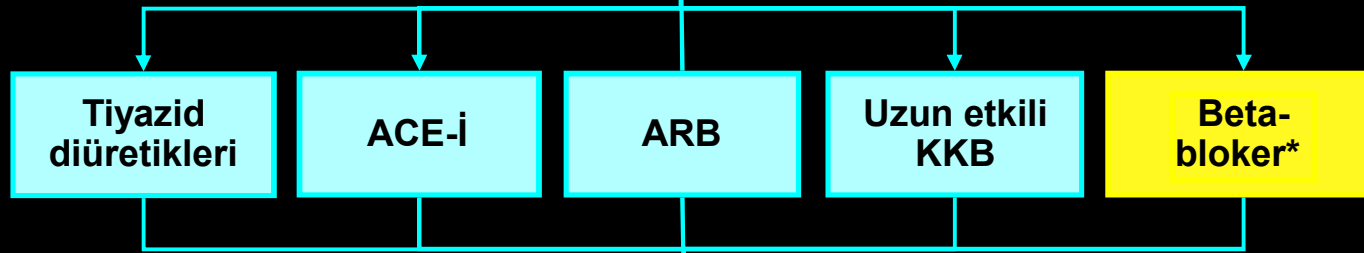
* BB 60 yaş ve üzerindekilerde başlangıç tedavisi olarak uygun değil

ACE-i ve ARB gebelikte kontrendike ve doğum yapma potansiyeli olanlarda dikkatli olmak gerekiyor

Eşlik Eden bir Endikasyon Yoksa Hipertansiyonda İlaç Tedavisi

HEDEF <140/90 mmHg

Yaşam tarzının düzenlenmesi

DEĞERLENDİRİN

- Tedaviye uyumsuzluk?
- Sekonder HT?
- Birlikte kullanılan ilaçlar ya da yaşam tarzı?
- Beyaz önlük etkisi?

İKili Kombinasyon

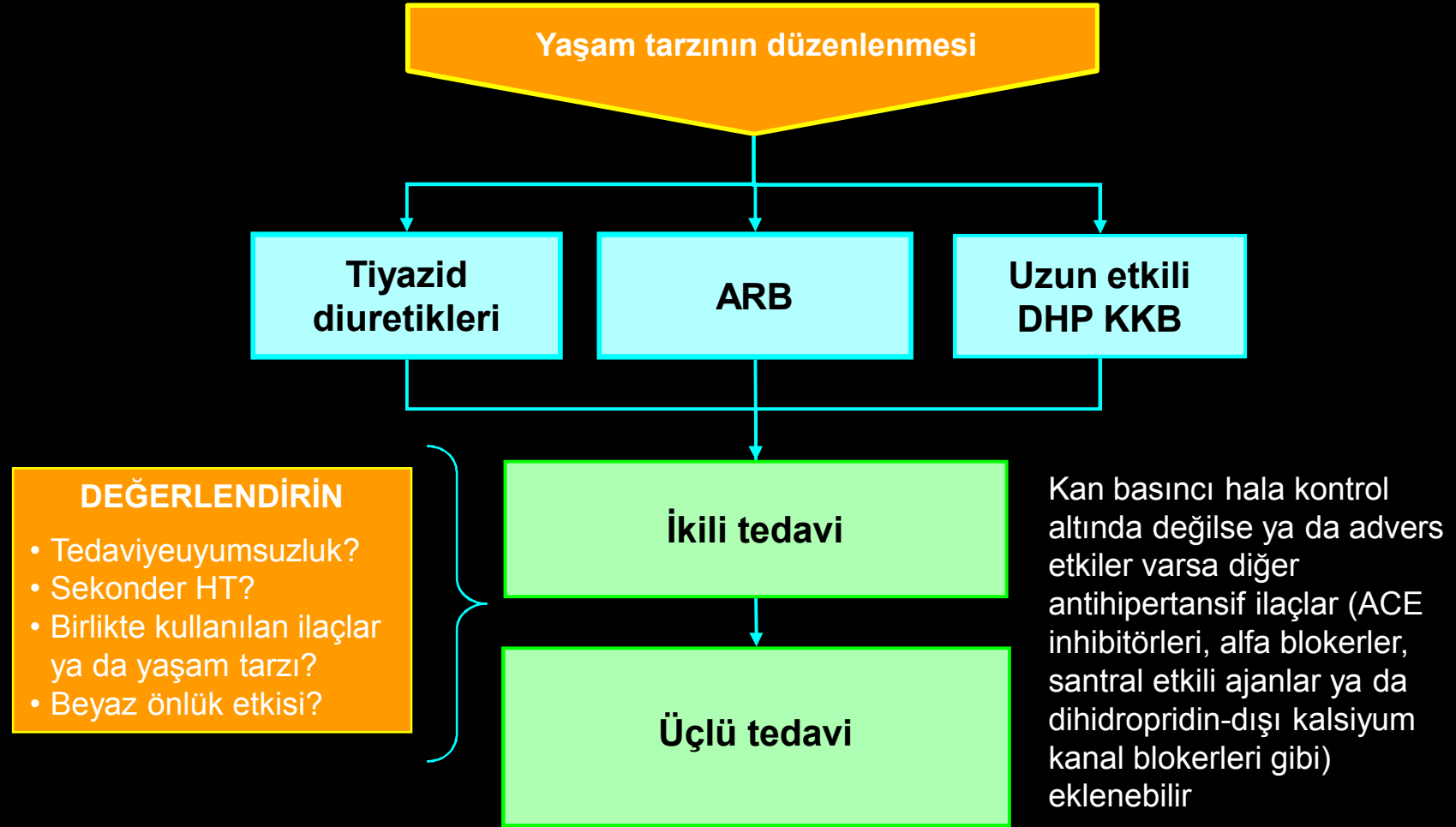
Üçlü ya da dördü tedavi

* 60 yaş ve üzerinde ilk ilaç seçiminde endike değil

ACE-İ ve ARB gebelikte kontrendike ve doğum yapma potansiyeli olanlarda dikkatli olmak gerekiyor

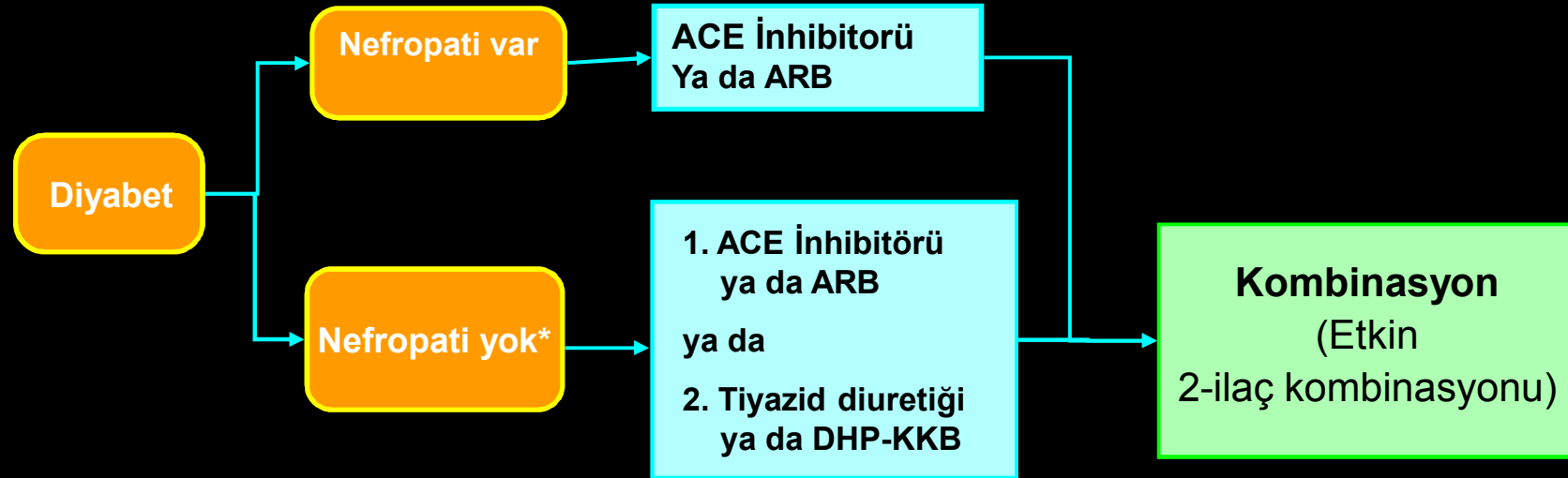
Eşlik Eden bir Endikasyon Yoksa İzole Sistolik Hipertansiyonda İlaç Tedavisi

HEDEF <140 mmHg

Diyabetik Hastalarda Hipertansiyon Tedavisi

Eşik $\geq 130/80$ mmHg ve HEDEF $< 130/80$ mmHg

Kronik böbrek hastalığı olanlarda ACE-İ ya da ARB kullanırken potasyum ve kreatinini dikkatle izleyin

Diyabetik hastalarda hedef kan basıncına ulaşmak için 3'den fazla ilaç gerekebilir

Eğer kreatininin $150 \mu\text{mol/L}$ 'den fazlaysa ya da kreatinin klirensi 30 ml/min (0.5 ml/sn)'nin altındaysa ve volüm kontrolü isteniyorsa lup diuretiktiyazid diüretiklerinin yerini almalıdır

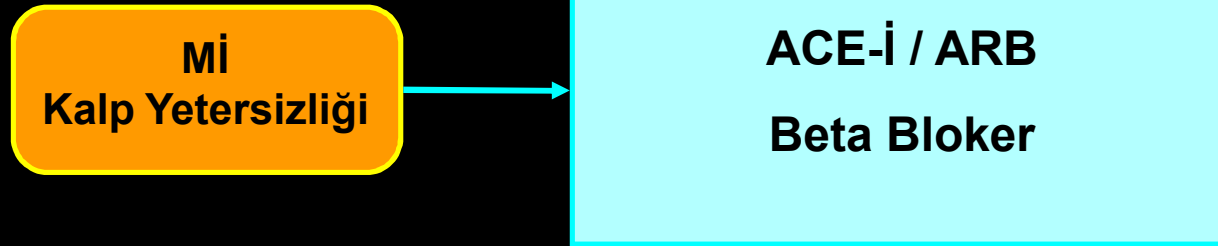
*Üriner albumin /kreatinin
erkeklerde $< 2.0 \text{ mg/mmol}$,
kadınlarda $< 2.8 \text{ mg/mmol}$

2007 Canadian Hypertension Education Program Recommendations

Mİ Sonrasında ve Kalp Yetersizliğinde Hipertansiyon Tedavisi

Öncelikle yararı kanıtlanmış ilaçların seçilmesi gerekir

İskemik Kalp Hastalarında Hipertansiyon Tedavisi

Kararlı angina

1. Beta-bloker
2. Uzun etkili KKB

**KAH olanların çoğunda ACE-İ
öneriliyor***

- Beta blokerlerin dihidropridin-dışı KKB ile kombinasyonunda dikkat edilmeli
- Sol ventriül sistolik fonksiyon bozukluğu olanlarda dihidropridin-dışı KKB (Verapamil ya da Diltiazem) kullanımından kaçınılmalı

Düşük riskli ve risk faktörleri iyi kontrol altına alınmış hastalar ACE-İ tedavisinden yararlanmayabilir.

~~Kısa etkili
nifedipin~~

SVH Saptanan Hastalarda Hipertansiyon Tedavisi

Sol ventrikül hipertrofisi saptanan hipertansif hastalar gelecekteki kardiyovasküler olayları azaltmak için antihipertansif ilaç tedavisi görmelidir

Sol ventrikül
hipertrofisi

- ACE-i
- ARB
- KKB
- Tiyazid Diüretiği
- BB (yaş <60 ise)*

~~Vazodilatörler:
Hidralazin, Minoksidil SVH'yi arttırabilir~~

Serebrovasküler Hastalık Sonrasında Hipertansiyon Tedavisi

Tüm hastalarda akut dönem (inme ya da geçici iskemik atak) sonrasında kan basıncının düşürülmesine büyük önem verilmeli

**İnme
GİA**

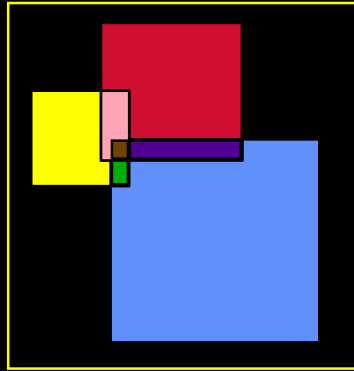

**ACE-i / diüretik
kombinasyonu tercih edilir**

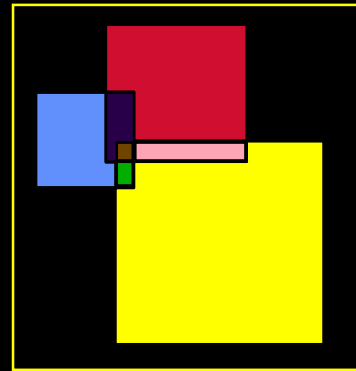

Hipertansiflerde Bireysel Farklılıklar

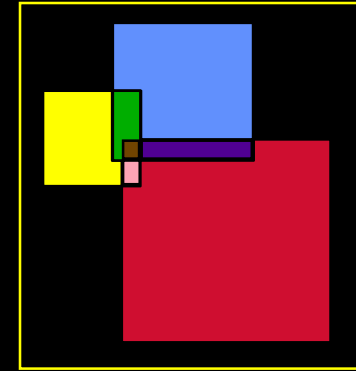
Hasta 1

Hasta 2

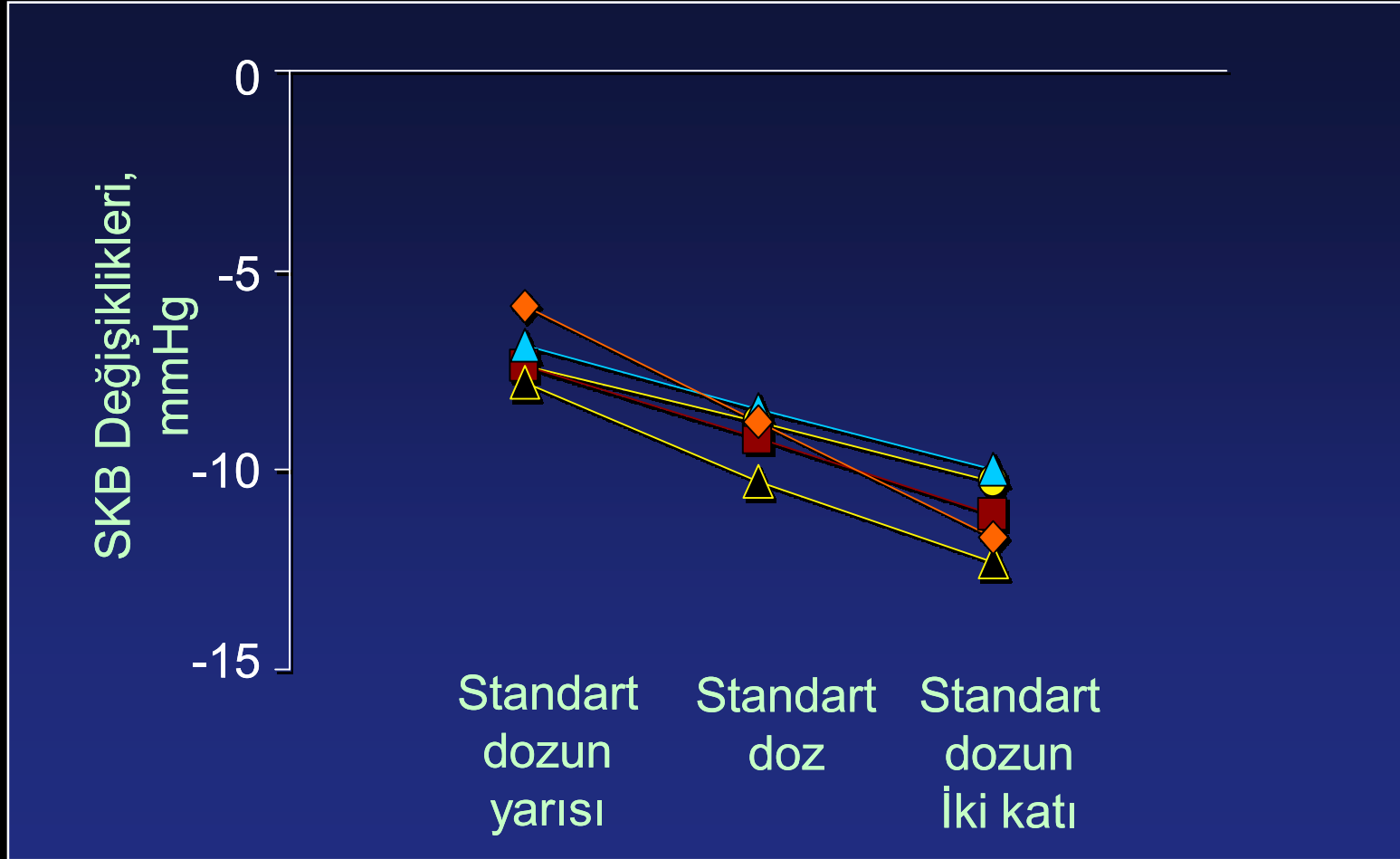

Hasta 3

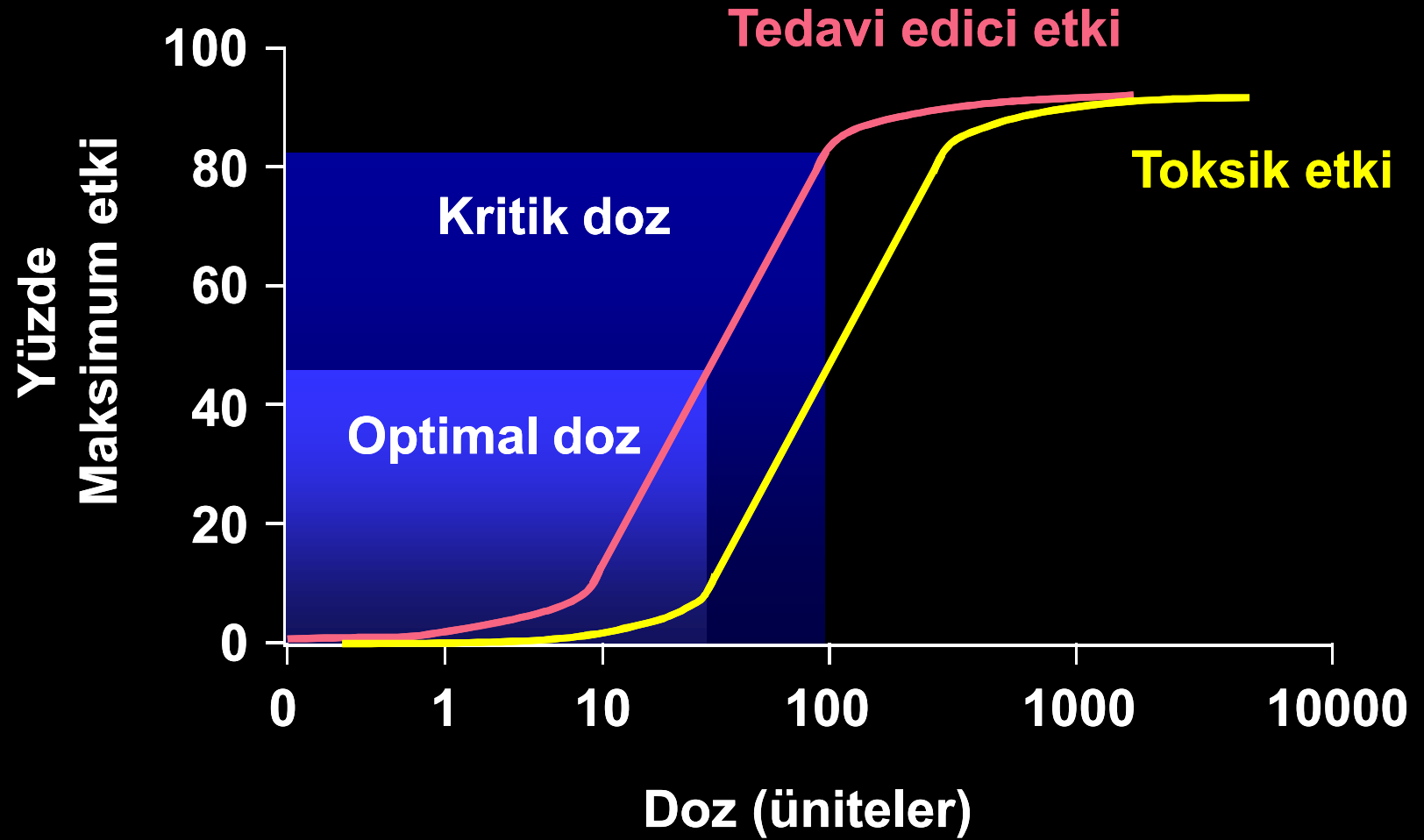

- Sempatik sinir sistemi
- Renin-anjiyotensin sistemi
- Total vücut sodyumu

İlaç Dozuyla Bağlantılı Kan Basıncı Değişimleri

- β-blokerler
- ▲ ACE inhibitörleri
- Tiyazidler
- ◆ Ca kanal blokerleri
- △ Angiotensin II reseptör blokerleri

İlaç Kombinasyonları

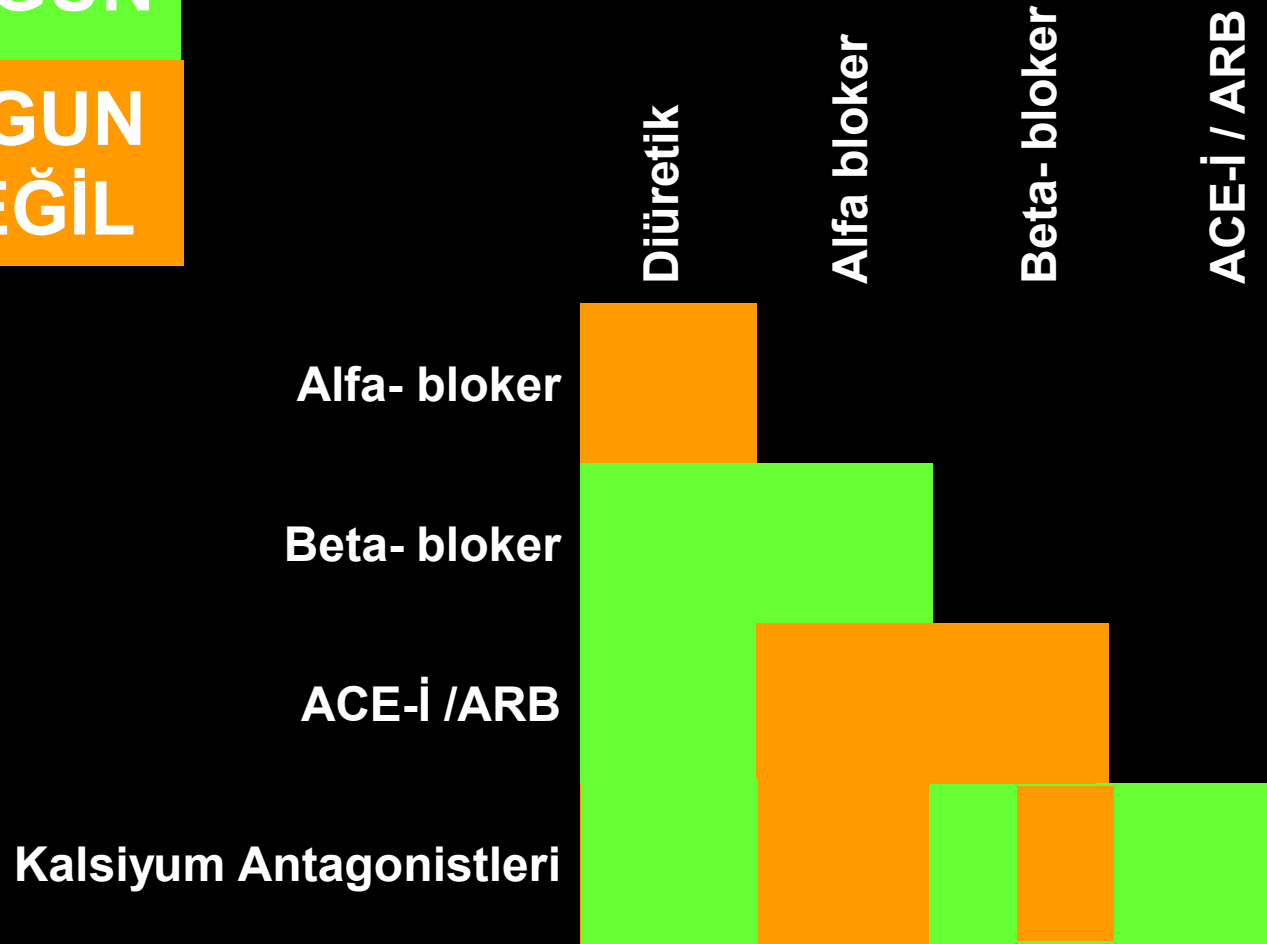
- İlk seçenek ilaçların kombine edilmesi daha uygun
- Eşlik eden bir endikasyon (iskemik kalp hastalığı, Mİ, kalp yetersizliği ya da kronik böbrek hastalığı) yoksa BB, ACE-İ, ARB kombinasyonu uygun değil (ek hipotansif etkileri kanıtlanmamış)
- Tedavinin birinci ya da ikinci aşamasında diüretik kullanılmamışsa ve kontrendikasyon yoksa üçüncü aşamada kullanılmalı

İlaç Kombinasyonları

- Dihidropridin-dışı KKB ile beta bloker kombinasyonuna dikkat edilmeli (AV blok ve bradikardi riski)
- ACE-İ ve/veya ARB ile potasyum tutucu diüretik kombinasyonunda serum kreatinin ve potasyum düzeyleri izlenmeli

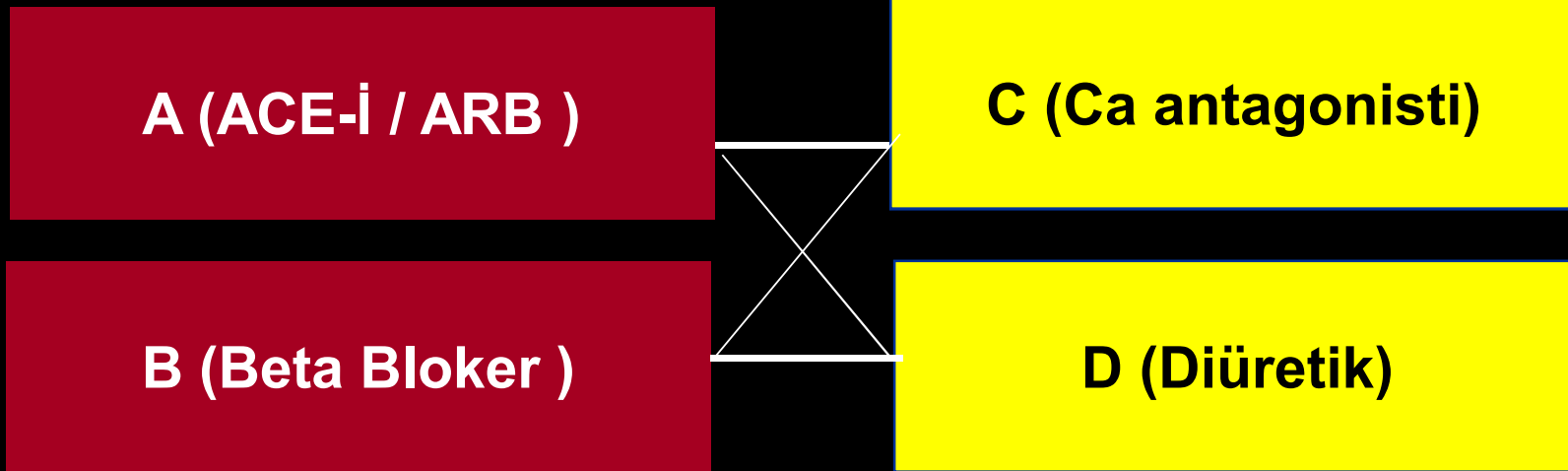
Antihipertansif İlaç Kombinasyonları

UYGUN
UYGUN
DEĞİL

ESH-ESC Kılavuzu 2003, CHEP Kılavuzu 2007.

Hipertansiyonda Uygun İlaç Kombinasyonları

Yüksek renin

< 55 yaş

Düşük renin

≥ 55 yaş
Zenciler

A (ACE-İ / ARB)

C (Ca antagonistı)

- Güçlü antihipertansif etki sağlanır
- Dihidropridin grubu kalsiyum antagonistleriyle oluşan sempatik aktivasyon bu kombinasyonla önlenir
- Renal korunma açısından avantaj sağlanabilir
- Dihidropridin grubu kalsiyum antagonistleriyle ortaya çıkabilecek ayak bileği ödemi bu kombinasyonla önlenir
- Kalp yetersizliğinin varlığında bu kombinasyon uygun değildir
- İyi tolere edilir, her ikisi de metabolik yönden olumludur

B (Beta Bloker)

C (Ca antagonistı)*

- Güçlü antihipertansif etki sağlanır
- Kalsiyum antagonistleriyle oluşan sempatik aktivasyon bu kombinasyonla önlenir
- Özellikle koroner arter hastalarında yararlıdır
- Kalp yetersizliğinin varlığında bu kombinasyon uygun değildir

*Yalnızca Dihidropridin grubu ile

A (ACE-İ / ARB)

D (Diüretik)

- Birbirini tamamlayan etki mekanizmaları
  - ACE-İ / ARB ile periferik dirençte azalma
  - Diüretiklerle sıvı hacminde azalma
- ACE-İ / ARB, diüretiklerin indüklediği renin sekresyonu ile ilişkili kan basıncındaki reaktif artışa karşı koyar
- ACE-İ / ARB, diüretiklerin indüklediği potasyum kaybında düzelme sağlar
- İyi tolere edilir, daha az metabolik bozukluk görülür

B (Beta Bloker)

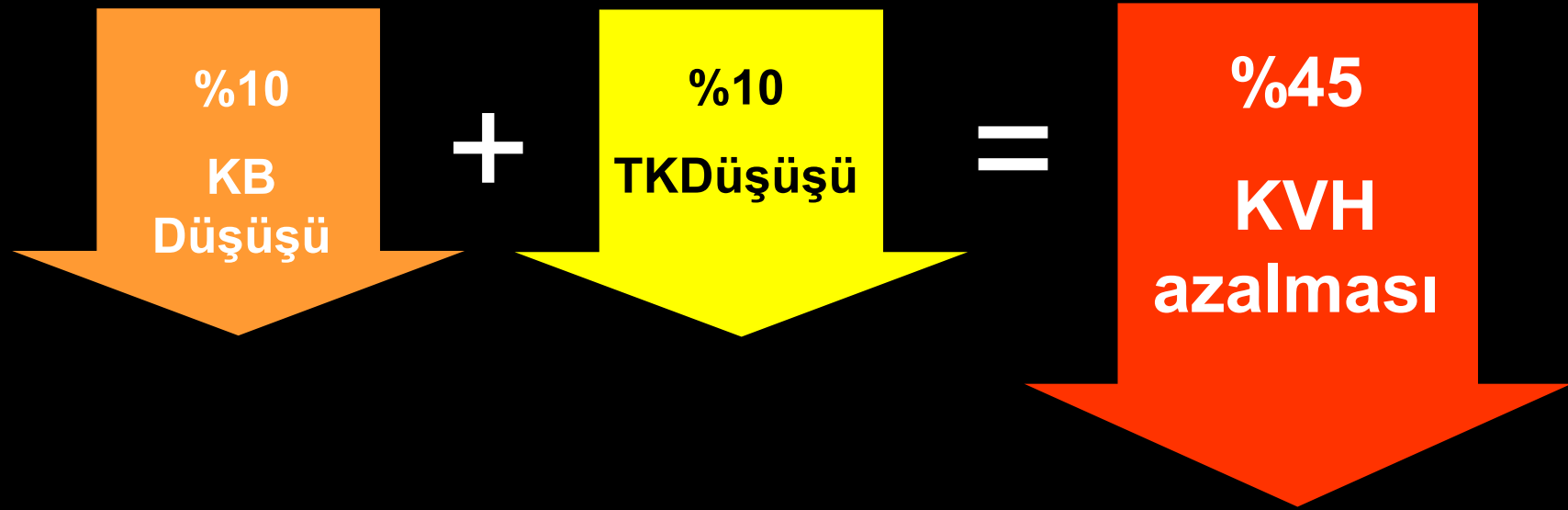
D (Diüretik)

- En eski ilaç kombinasyonudur ve mortaliteyi azalttığı kanıtlanmıştır
- Ucuzdur
- Bu kombinasyon kalp yetersizliğinde özellikle yararlıdır
- Metabolik yan etkiler en önemli sınırlamadır

Kardiyovasküler Riskin Azaltılmasında Genel Strateji

Nasıl bir yol izlenmeli ?

Emberson et al. *Eur Heart J.* 2004;25:484-491.